

ZPMP v SR

ZPMP v SR
Alstrova 153, 831 06 Bratislava
tel.: 02/63814968
e-mail: zpmpvsr@zpmpvsr.sk
www.zpmpvsr.sk
www.bivio.sk

Združenie na pomoc
ľuďom s mentálnym postihnutím
v Slovenskej republike
(ZPMP v SR)

VÝROČNÁ SPRÁVA
za rok 2021

Milé priateľky a priatelia, milí priaznivci ZPMP v SR!

Po ťažkom roku 2020 sme všetci s nádejou hľadeli do budúcnosti a vraveli sme si, že snáď zlé už pominie a vrátíme sa do *normálnych* životov. Ako veľmi sme sa mýlili. Čakal nás ďalší náročný rok a stálo nás veľa úsilia a práce, aby sme prispôbili svoje činnosti novej, zmenenej situácii spojenej s pandémiou COVID 19. Jedna vlna striedala druhú... a tak dookola.

Napriek všetkým prekážkam, ktoré s tým súviseli, nevzdávali sme sa a vykonali sme množstvo užitočnej práce. Niektoré aktivity sme museli trochu pozmeniť, posunúť v čase, niektoré sa neuskutočnili a naopak, s novou situáciou prišli aj nové výzvy a činnosti.

Jedným zo základných cieľov bolo doslova udržať Centrum BIVIO zo všetkými jeho prevádzkami. Práve preto, že v ňom zamestnávame a zaúčame osoby s mentálnym postihnutím na prácu bolo pre nás nepredstaviteľné, že by sme ich mali prepustiť z práce. Hrozilo všeličo, keďže máme gastro a ubytovacie prevádzky a tých sa opatrenia dotkli v maximálnej miere. Dali sme to ☺, aj keď za cenu ďalšieho bankového úveru, ktorý budeme ešte dlho splácať. BIVIO funguje a centrum poskytuje služby tak, ako sme si ich naplánovali. Aj o tom sa dočítate na stránkach tejto výročnej správy.

Pri obhajobe práv a záujmov sme boli zvyknutí na priame diskusie, teraz sme sa museli naučiť fungovať v on line svete. Prispôbili sme sa aj tomuto novému trendu, i keď sme presvedčení, že niet nad osobný kontakt a komunikáciu bez respirátorov... On line sme spolupracovali aj so zahraničnými partnermi, ba aj sebaobhajcovia sa spojili v rámci konferencie s českými partnermi a vymieňali si informácie a skúsenosti zo života.

Skupiny sebaobhajcov sa rozrástli o on line skupinu, ktorá sa stretávala pravidelne raz týždenne. Výhodou on line komunikácie zasa bolo, že sa stretnutí mohli zúčastňovať sebaobhajcovia z rôznych regiónov, z čoho máme veľkú radosť. Podarilo sa nám zorganizovať celoslovenský workshop a aj pobyt sebaobhajcov. V záhrade BIVIO sa konal Deň krivých zrkadiel a v centre Bratislavy sme urobili výstavu fotografií 15 ročníkov tejto obľúbenej akcie. Pokračovali sme vo vydávaní našich dvoch časopisov, Informácie ZPMP v SR a To sme my. Čo všetko sme konkrétne realizovali, s akými cieľmi a v akej miere prinášame na stránkach tejto výročnej správy. Ďakujem mojim kolegyniam a kolegom, spolupracovníkom, dobrovoľníkom i sponzorom za odvedenú prácu, za priazeň a pomoc, ktorá prichádzala, keď sme to potrebovali.

Sme vďační za ocenenie FéliX v kategórii Verejné dobro, morálne ocenenia nás štartujú a motivujú do ďalšej práce. Za všetkým, čo sa dočítate na týchto stránkach stoja ľudia s veľkým srdcom.

PhDr. Iveta Mišová, riaditeľka ZPMP v SR,
Slovenka roka 2021 za oblasť Charita (i vďaka vám)

VÝROČNÁ SPRÁVA

Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym
postihnutím v Slovenskej republike
(ZPMP v SR) za rok

2021

ZPMP v SR je právnická osoba so sídlom Alstrova 6073/153, 831 06 Bratislava. Ako občianske združenie vyvíja činnosť na území Slovenskej republiky v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. Vzniklo v roku 1980, združuje 45 miestnych organizácií s počtom členov takmer 10 000 osôb na celom Slovensku. ZPMP v SR je členom Inclusion Europe, Inclusion International, Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR, nezávislej platformy Socioforum, Slovenskej humanitnej rady.

ZPMP v SR je registrovaným subjektom na poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva v Bratislavskom samosprávnom kraji. Je registrovaným integračným sociálnym podnikom, ktorý založilo pod názvom BIVIO a je registrovaným subjektom na poskytovanie sociálnych služieb v rehabilitačnom stredisku BIVIO.

Hlavným poslaním ZPMP v SR je všeobecná podpora činností a opatrení zameraných v prospech detí, mládeže a dospelých ľudí s mentálnym postihnutím, ich rodín, bez ohľadu na to, či sú členmi združenia.

Naším cieľom je začlenenie ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín do života spoločnosti a rovnaké práva vo všetkých aspektoch života. Naše hodnoty sú **rešpekt** k ľuďom s mentálnym postihnutím, **solidarita** medzi slabšími a silnejšími a **začlenenie** ako výsledok rešpektu a solidarity.

Medzi priority združenia patrí obhajoba práv a záujmov, sebaobhajovanie, poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva a sociálnych služieb, služby zamestnanosti.

Združenie sa zapája do tvorby právnych predpisov, v rámci vzdelávania organizuje tréningy a kurzy. Realizuje rekondično-integračné pobyty a aktivity zamerané na zmenu negatívnych postojov verejnosti a rúcanie predsudkov v spoločnosti. Spolupracuje so zahraničnými organizáciami presadzujúcimi inklúziu ľudí s mentálnym postihnutím.

ZPMP v SR

Organizačná štruktúra

Predsedníctvo ZPMP v SR

PhDr. Stefi Nováková, predsedníčka

Mgr. Ľubica Vyberalová, podpredsedníčka

JUDr. Zuzana Stavrovská, podpredsedníčka

PhDr. Eva Števková

Ing. Dagmar Blažeková

JUDr. et Bc. Maroš Matiaško, LL.M.

Ing. Dušan Fabian

Agnes Cséfalvay

*Richard Drahovský, predseda sebaobhajcov
na Slovensku*

Revízná komisia

*Ing. Iveta Hlavenková, CSc., predsedníčka, Mária Csontosová, členka,
Mgr. Ladislav Krajčovič, člen*

Štatutárny orgán:

PhDr. Iveta Mišová, riaditeľka

Výkonným aparátom pre organizačnú, poradenskú, sociálnu, administratívnu, hospodársku, finančnú a projektovú činnosť je Republiková centrála. Zamestnanci v roku 2021:

Mgr. Marián Horanič, zástupca riaditeľky

Mgr. Ingrid Tomešová (do 30. 9. 2021)

Mgr. Ľubica Vyberalová

Katarína Bokorová (do 28. 2. 2021)

Andrea Vitálošová (od 1. 3. 2021)

Zamestnanci v integračnom sociálnom podniku BIVIO:

Gastro prevádzka: *Mellard Matúš – vedúci, Blaho Michal, Csorgey Tibor, Danišová Samira (do 31. 7. 2021), Drahovský Richard, Fursová Svetlana, Henczová Lenka, Kinclová Michaela, Kovarovičová Mária, Lisy Lukáš, Marjanovič Marija, Volentics Andrej (do 25. 9. 2021), Marek Jakubec, Zúbrik Ján (do 31. 8. 2021).*

Ubytovacia prevádzka a práčovňa: *Budajová Miroslava, Joštová Andrea – vedúca, Gabrielli Katarína, Homolová Lenka, Sadloň Tomáš, Holá Monika, Ondračková Andrea, Pátková Klára (do 31. 5. 2021), Ždanský Ladislav.*

Činnosti a aktivity delíme na dve časti:

- Centrum BIVIO s podnikateľskou časťou,
- činnosť a projekty občianskeho združenia v zmysle Stanov ZPMP v SR.

ZPMP V SR A PODNIKATEĽSKÉ AKTIVITY SO SOCIÁLNYM ROZMEROM

CENTRUM BIVIO

Centrum BIVIO začalo svoju činnosť v októbri 2018. Ide o vzdelávacio-rehabilitačné centrum, ktorého účelom je príprava ľudí s mentálnym postihnutím na zamestnanie. Pracovné zručnosti získavajú v troch podnikateľských prevádzkach (hotel, reštaurácia a práčovňa), ktoré sú súčasťou centra. Práve z dôvodu, že súčasťou centra BIVIO sú aj podnikateľské prevádzky, sa naše občianske združenie registrovalo v novembri 2018 ako integračný sociálny podnik. V jednotlivých podnikateľských prevádzkach zamestnávame aj ľudí s mentálnym postihnutím. V roku 2021 sme zamestnávali 11 ľudí so zdravotným postihnutím, z toho 9 boli ľudia s mentálnym postihnutím.

Vytvorenie **integračného sociálneho podniku** je prirodzeným dôsledkom naplnenia misie nášho združenia. Jedným z našich hlavných cieľov je podporovať inklúziu ľudí s mentálnym postihnutím vo všetkých oblastiach života, a teda aj do pracovného prostredia. Vďaka tomu môžu nielen získať finančnú nezávislosť, ale aj možnosť zaradiť sa do spoločnosti v širšom kontexte. Zamestnanie im umožní získať množstvo sociálnych kontaktov, môžu začať žiť aktívnejší život a majú šancu posilniť svoju celkovú samostatnosť a nezávislosť.

Spoločnosť vo všeobecnosti ešte stále nevníma ľudí s mentálnym postihnutím ako potenciálnu pracovnú silu. Problémom pri ich začleňovaní na trh práce sa javí aj fakt, že mnohokrát nedisponujú pracovnými zručnosťami a skúsenosťami, ktoré by im vstup na trh práce uľahčili. Toto je pre nás výzva a dôvod, prečo Centrum BIVIO prevádzkujeme.

V rámci Centra BIVIO realizujeme paralelne dve činnosti, ktoré sú z nášho pohľadu neoddeliteľné.

1. Vzdelávanie a príprava na trh práce - rehabilitačné stredisko BIVIO

Ľudia s mentálnym postihnutím majú v Centre BIVIO možnosť získavať pracovné zručnosti a skúsenosti potrebné na výkon nasledujúcich povolání: pomocná sila v kuchyni; pomocný čašínik; chyžná; pomocník v práčovni. Na základe individuálnych potrieb priebežne pripravujeme 10 ľudí s mentálnym postihnutím na výkon spomenutých povolání. Klienti k nám prichádzajú na dennej báze a zaúčajú sa. Získavajú prehľad o tom, čo práca na konkrétnom pracovnom mieste obsahuje, čo všetko je potrebné na to, aby ju mohli vykonávať. Postupne sa zapájajú do pracovnej činnosti, získavajú potrebné skúsenosti a ďalšie zručnosti potrebné na výkon povolania (dochvíľnosť, zodpovednosť za zverené úlohy), učia sa komunikovať a majú príležitosť naživo si vyskúšať, ako vyzerá pracovný svet. Keď získajú dostatočné zručnosti, snažíme sa nájsť im vhodné zamestnanie. Čas strávený v BIVIO je u jednotlivých klientov rôznych. Je podmienený tým, kto je ako manuálne zručný, ako rýchlo si dokáže osvojiť potrebné zručnosti, ale je rôznych aj na základe toho, ako rýchlo dokáže pochopiť a akceptovať pravidlá a hierarchiu na pracovisku. Keď sa nám podarí nájsť vhodné zamestnanie, poskytujeme ešte dodatočnú podporu nielen pre nášho absolventa, ale aj pre zamestnávateľa.

Aj v roku 2021 bola činnosť Rehabilitačného strediska zásadne ovplyvnená prebiehajúcou koronakrízou. Vzhľadom na to, že prevádzky poskytujúce ubytovacie a stravovacie služby boli krízou mimoriadne zasiahnuté, nemohli sme posunúť na trh práce žiadneho klienta.

2. Integračný sociálny podnik BIVIO

Pracovné zručnosti ľudia s mentálnym postihnutím získavajú v troch podnikateľských prevádzkach. Tieto tri prevádzky sú spojené pod integračným sociálnym podnikom. Naše podnikateľské aktivity slúžia na to, aby sme získali finančné prostriedky potrebné na prípravu ľudí s mentálnym postihnutím na zamestnanie. Ako zásadný pozitívny prínos sociálneho podniku vnímame to, že v ňom zamestnávame ľudí so zdravotným postihnutím.

V rámci centra BIVIO sme vytvorili viac, ako 20 pracovných miest, pričom 11 z nich je obsadených ľuďmi so zdravotným postihnutím (z toho 9 ľuďmi s mentálnym postihnutím).

Vytvorenie a prevádzka sociálneho podniku je náročná a komplexná úloha. Na jeho vznik v našich podmienkach nebolo možné získať finančné prostriedky zo žiadnych účelovo viazaných verejných prostriedkov a prakticky celé vytvorenie sociálneho podniku BIVIO bolo financované zo súkromných zdrojov (predovšetkým Nadácie Velux) a z úverov, ktoré sú kryté osobným ručením niekoľkých zamestnancov a funkcionárov nášho združenia.

Ani v roku 2021 sme sa nedočkali intenzívnejšej podpory z verejných zdrojov. Vytvorené finančné nástroje na podporu sociálneho podnikania boli nastavené tak, že náš sociálny podnik je z ich pohľadu neoprávneným poberateľom podpory.

Fungovanie sociálneho podniku BIVIO bolo v roku 2021 zásadne ovplyvnené opatreniami a obmedzeniami súvisiacimi s prebiehajúcou koronakrízou. Prakticky celý rok sme prežili v obmedzeniach, čo negatívne ovplyvnilo tržby. Existujúca štátna pomoc ani zďaleka nestačila na pokrytie nákladov a rok 2021 sme prežili iba vďaka čerpaniu bankového úveru.

Činnosť Centra BIVIO podporila Mestská časť Bratislava Rača sumou 1500 €. Vďaka nej sme mohli realizovať doplnenie výsadby vo verejne prístupnej záhrade centra BIVIO a inštalovať oporný systém k popínavým rastlinám v záhrade.

BIVIO je unikátnym a jedinečným projektom v podmienkach Slovenska. Naším cieľom je zabezpečiť jeho trvalú udržateľnosť, a tým naplniť hlavný cieľ jeho existencie, začlenenie ľudí s mentálnym postihnutím do bežného života.

BIVIO získalo prestížne ocenenie FéliX v kategórii Verejné dobro

FéliX je nová biznisová cena, ktorú vyhlasuje INDEX a Slovenská sporiteľňa v spolupráci s odbornými partnermi. Cenu FéliX môžu získať inšpiratívne aktivity, ktoré prispievajú k prosperite, modernosti a spoločenskej zodpovednosti našej krajiny.

V hlavnej kategórii sú oceňované úspešné a vzorové firmy a ich príspevok k rozvoju modernosti, prosperity a potenciálu Slovenska. Porota si všíma originálny nápad, odvahu, kreativitu a prínos pre rozvoj odvetvia, regiónu i celej krajiny.

Okrem tejto kategórie sa vyhlasuje ocenenie Rodinná firma roka, ktorá úspešne a inšpiratívne vedie svoj biznis už niekoľko generácií a tiež ocenenie Verejné dobro za originálne regionálne aktivity malých a stredných firiem, ktoré reagujú na lokálne problémy a zveľaďujú život miestnej komunity.

INDEX a Slovenská sporiteľňa v stredu 20. októbra 2021 v Starej tržnici v Bratislave vyhlásili víťazov prvého ročníka novej biznis ceny FéliX. V hlavnej kategórii ocenenie za úspešný podnikateľský príbeh získala spoločnosť Innovatrics. V kategórii Rodinná firma roka zvíťazila spoločnosť Kellys Bicycles a v kategórii Verejné dobro odbornú porotu najviac zaujal projekt Bivio Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike.

ZPMP V SR AKO OBČIANSKE ZDRUŽENIE

ZPMP v SR má akreditáciu MPSVR SR na poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva pre ľudí s mentálnym postihnutím a ich príbuzných. Sme registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb v registri Bratislavského samosprávneho kraja (BSK).

SOCIÁLNE SLUŽBY A INKLÚZIA

Odborné činnosti: Poskytovanie špecializovaného poradenstva

Cieľom poradenstva bolo poskytovanie odbornej sociálnej pomoci a podpory ľuďom s mentálnym postihnutím a tiež ich rodinám pri zvyšovaní kvality ich života, sociálnej integrácii a začlenení sa do primeraných spoločenských podmienok a pri presadzovaní ich práv a záujmov. Posudzovali a riešili sme sociálnu situáciu klientov v rámci sociálnej siete v BSK.

V roku 2021 sme poskytovali špecializované sociálne poradenstvo ľuďom s mentálnym postihnutím a ich príbuzným, súčasťou bolo aj základné poradenstvo. Individuálne poradenstvo bolo zamerané na orientáciu v sociálnej situácii, usmernenie klienta, poskytnutie pomoci, prípadne distribúciu (oblasť kompenzácií, sociálnych služieb, oblasť zamestnávania, spôsobilosť na právne úkony...). Podľa povahy sociálneho problému sme pomáhali klientom začleniť sa, zotrvať v prirodzenom sociálnom prostredí (najmä oblasť bývania), alebo naopak – pomáhali sme pri plánovaní zmien ich sociálnej situácie, zaoberali sme sa ich životnými podmienkami, rozvojom zručností a venovali sme sa oblasti sociálnych a pracovných vzťahov.

Pri práci s klientmi sme zvolili okrem individuálnej práce i skupinovú formu. V rámci skupinovej formy sme začali poskytovať aj online poradenstvo pre dospelých ľudí s mentálnym postihnutím. V skupine sa klienti s mentálnym postihnutím učili riešiť problémy svojho každodenného života, hľadali odpovede na otázky a formulovali vlastné názory. Radili sme im, ako prispôbiť a zosúladiť vlastné záujmy so želaniami v skupine, čo malo následný efekt pri vzťahoch v pracovnom prostredí i v súkromnom živote. Posilňovalo sa tým ich sociálne postavenie v skupine, sebadôvera a sebauvedomenie. Najčastejšie problémy boli už tradične v súvislosti s bývaním, medziľudskými vzťahmi a sexualitou, sociálnou starostlivosťou, ľudskými a občianskymi právami, sebaopoznaním a sebadôverou, ako aj komunikačné problémy. Veľa priestoru sme venovali rozvoju samostatnosti.

Hoci išlo už o druhý rok pandémie, jej následky a platné opatrenia stále ovplyvňujú naše životy. U ľudí s mentálnym postihnutím ide o špecifickú situáciu, nakoľko pre nich môže byť náročnejšie prispôbiť sa zmenám, pochopiť dostatočne platné opatrenia a pochopiť aj ich význam. Práve preto sme v rámci poradenstva veľkú časť venovali zmenám, ktoré pandémia priniesla. Rozprávali sme sa o nových životných situáciách, o nových výzvach a hľadali

sme spôsoby, ako ich čo najlepšie zvládnuť. Bolo dôležité rozprávať sa o tom, ako čo najlepšie zvládať frustráciu, o psychohygiene, ale aj o tom, čo robiť, keď cítime výraznú psychickú nepohodu a krízu. Spoločne sme hľadali spôsoby, ako sa vyrovnáť s vlastným záporným prežívaním aktuálnej situácie, ako pracovať so strachom, hnevom, kedy už vyhľadať odbornú pomoc a kedy si človek vystačí s pomocou blízkych. Priebežne sme si opakovali, prečo je počas pandémie COVID-19 dôležité dôsledne dodržiavať nariadené opatrenia a vysvetľovali sme si aj ich praktickú aplikáciu do života. Vo výrazne vyššej miere sme riešili problémy súvisiace so zvýšením sociálnej izolácie.

Veľkú časť poradenských stretnutí sme venovali čl. 19 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím: Nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti. V rámci tohto článku sme diskutovali predovšetkým o bývaní, iniciovali sme stretnutia so zástupcami Mestskej časti Rača, magistrátu Bratislavy a Úradu BSK. Témou týchto stretnutí boli aktivity, ktoré tieto samosprávne jednotky robia na podporu nezávislého života ľudí s mentálnym postihnutím. V súvislosti s podmienkami bývania sme otvorili aj tému súkromia. Diskutovali sme o možnostiach hľadania vhodného zamestnania, pomáhali sme v komunikácii s potenciálnymi zamestnávateľmi, ale radili sme aj ako rozvíjať svoj pracovný potenciál.

U klientov, ktorí navštevujú poradenské skupiny dlhšie, sme opakovane zaznamenali zlepšenie komunikačných schopností, počúvania a vnímania ostatných. Dôležitým bol moment preberania zodpovednosti za vlastné rozhodnutia. Tejto oblasti sme sa venovali na viacerých stretnutiach pretože priamo súvisí so samostatným a nezávislým životom. Využívali sme pri tom rolové hry a modelové situácie, ktoré mali klientom navodiť dojem, že ide o reálny život. Správne vyhodnotenie situácie je kľúčové pre vedenie samostatného života.

Motivovali sme ich, aby chceli žiť samostatnejšie, aby sa zaujímali o to, ako si môžu manažovať svoj voľný čas, čo by chceli v živote dosiahnuť. Cieľom bolo, aby nevnímali svoje obmedzenia, ale svoj potenciál. Tým, že sú vedení k väčšej samostatnosti, stretávajú sa s novými situáciami, ktoré so sebou prinášajú aj negatívne skúsenosti. Tie sme spoločne spracovávali, boli výzvami a prekážky, ktoré treba prekonať.

Počet hodín poradenských konzultácií: 3218

Dotáciu na poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva pre ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodiny poskytol Bratislavský samosprávny kraj.

Rehabilitačné stredisko BIVIO ako ambulantné zariadenie sociálnych služieb

Rehabilitačné stredisko BIVIO (ďalej len RS BIVIO) poskytovalo sociálne služby osobám s mentálnym a kombinovaným postihnutím, ktoré sú odkázané na pomoc inej osoby (v ďalšom texte „klienti“). V stredisku sme poskytovali sociálnu rehabilitáciu, sociálne poradenstvo, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby a pracovnú rehabilitáciu. Sociálna rehabilitácia bola zameraná na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebačinnosti osôb s mentálnym a kombinovaným postihnutím rozvojom a nácvikom zručností alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri sebaobsluže, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách. Jej cieľom bolo dosiahnutie maximálneho stupňa inklúzie do spoločnosti a zaradenie do pracovného procesu.

RS BIVIO aktívne spolupracovalo s rodinou a príbuznými klientov a zamestnancami podporovaného bývania. Sociálne služby v RS BIVIO umožňovali klientom, aby sa pripravovali nielen v teoretickej, ale aj v praktickej rovine v jednotlivých prevádzkach. Zameranie práce s klientom v teoretickej časti vychádzalo a bolo orientované predovšetkým na oblasti, v ktorých môžu nájsť v budúcnosti pracovné uplatnenie, napr. základy potravinárstva a gastronómie, starostlivosť o čistotu bielizne, čistotu prostredia a upratovanie. V rámci komunikačných zručností sme trénovali postup hľadania zamestnania, komunikáciu na pracovisku, vzťahy na pracovisku. Venovali sme sa dodržiavaniu bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku, používaniu pridelených ochranných pracovných prostriedkov. Nacvičovali sme prípravu na zamestnanie, ako funguje evidencia dochádzky, ako si vyplniť dovolenkový lístok, priepustku k lekárovi, ako ospravedlniť v práci neúčast, dokedy informovať zamestnávateľa o svojej neprítomnosti v práci, aké doklady sa predkladajú pri nástupe do zamestnania napr. osobný dotazník, rozhodnutie o invalidnom dôchodku a pod.

Rozhovory o jednotlivých témach boli spájané s modelovými situáciami – ako prebieha pracovný pohovor, ako majú komunikovať s kolegami v práci, ako sa správať k nadriadenému. Tréning modelových situácií absolvoval každý klient aj individuálne podľa jeho potrieb. Výhodou začlenenia RS BIVIO do reálnych prevádzok bolo, že praktický nácvik absolvovali klienti počas plnej prevádzky,

nešlo o simulované pracovné prostredie. Pracovné zručnosti si rozvíjali v prostredí, ktoré zodpovedá skutočnosti.

Do prevádzok boli rozdelení na základe ich osobných predpokladov a preferencií. Každý klient si mal vyskúšať všetky druhy prác, prejsť všetkými prevádzkami, aby sa vedel rozhodnúť, kde chce v budúcnosti pracovať a v čom je dobrý. Avšak, zohľadnili sme aj individuálne potreby klientov a ich zdravotný stav, preto niektorí klienti trénovali rozvoj pracovných zručností iba v niektorých prevádzkach, na ktorých zotrvali dlhšie. Sociálnu a pracovnú rehabilitáciu klientom poskytovali sociálna pracovníčka, špeciálna pedagogička a pedagóg, koordinátorka práce s klientmi a komunikácie so zamestnávateľmi v spolupráci s vedúcim zamestnancom danej prevádzky ako aj s ďalšími zamestnancami prevádzky. Spolu pravidelne vyhodnocovali, ako sa klientom na danej pozícii darí, v čom potrebujú podporu, čo ich motivuje, či ich práca baví a pod.

V RS BIVIO sme v roku 2021 priebežne poskytli sociálne služby 12 klientom/prijímateľom sociálnej služby.

Finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby RS BIVIO nám poskytli Bratislavský samosprávny kraj a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Rekondično-integračný pobyt

Pre dospelých ľudí s mentálnym postihnutím a ich asistentov sa uskutočnil v termíne od 8. 8. do 14. 8. 2021 v Kremnici, v rekreačnom zariadení Toliar. Aj v tomto roku bolo hlavným cieľom pobytu podporiť samostatnosť, nezávislosť, rozvoj zručností a schopností dospelých ľudí s mentálnym postihnutím.

V rámci pobytu sme sledovali aj ďalšie ciele:

- Podporiť integráciu dospelých ľudí s mentálnym postihnutím do spoločnosti.
- Umožniť ľuďom bez postihnutia lepšie spoznať svet ich rovesníkov s mentálnym postihnutím – Búrať predsudky a bariéry vo vzájomnej komunikácii.

Uvedené ciele sme napĺňali prostredníctvom programu, ktorého aktivity boli zamerané na vzájomné spoznanie sa účastníkov, na rozvoj komunikačných a sociálnych zručností a aktívny oddych. Zrealizovali sme viaceré turistické vychádzky po okolí. Pre mnohých bol tento typ turistiky pomerne nezvyčajným zážitkom a inšpiráciou, ako podporovať zdravý životný štýl.

V roku 2021 sa pobytu zúčastnilo 24 ľudí s mentálnym postihnutím. Účastníci pochádzali z rôznych kútov Slovenska. Pre mnohých je takýto pobyt jedinou možnosťou, kde stretnúť rovesníkov a ľudí s podobnými problémami mimo miesta svojho bydliska.

Mnohí majú vďaka tomuto pobytu možnosť navštíviť kultúrne inštitúcie (múzeum, galéria), absolvovať rôzne výlety, ale najmä možnosť diskutovať o problémoch, ktoré ich trápia bez prítomnosti rodičov či opatrovníkov. Práve odlišné prostredie, absencia rodičov, samostatné bývanie v izbách s ostatnými účastníkmi a možnosť ovplyvniť program integračného pobytu je neoceniteľným prínosom tohto pobytu. Účastníci mohli tvoriť pobytový program na základe svojich preferencií a po dohode s asistentmi. Tak sa aj oni spolupodieľali na vytváraní aktivít a činností pobytu. Koncepcia pobytu nútila účastníkov komunikovať, rozhodovať sa, konať samostatne...

Rekondično-integračný pobyt každoročne prináša neformálne stretnutia ľudí s mentálnym postihnutím medzi sebou, ale aj s ľuďmi bez postihnutia. Nejde len o stretnutia a interakciu s asistentmi na pobyte, ale aj s personálom zariadenia, či personálom navštívených inštitúcií. Práve táto interakcia, osobné kontakty a spoznávanie sa, je nástrojom na búranie predsudkov a intolerancie.

Účastníci pobytu si mohli sami navrhnúť aktivity, ktoré ich zaujímajú. Práve ich aktivita v oblasti prípravy a realizácie programu je momentom, ktorý považujeme v rámci pobytu za mimoriadne dôležitý. Priamo totiž rozvíja samostatnosť a nezávislosť ľudí s mentálnym postihnutím. Naše rekondično-rehabilitačné pobyty umožňujú mnohým prvýkrát rozhodovať samých za seba. Získavajú kontakty s ostatnými ľuďmi s mentálnym postihnutím, ktorí sú na svojej ceste k nezávislosti a samostatnosti ďalej. Môžu sa inšpirovať, komunikovať, a tak sami napredovať.

V roku 2021 sa zúčastnilo pobytu 19 dobrovoľných asistentov – ľudí bez postihnutia. Vďaka skúsenosti týchto ľudí sa zvyšuje šanca zmeniť rigidné postoje, šíriť do sveta osvetu a napomôcť integrácii ľudí s mentálnym postihnutím do spoločnosti. Tým, že sa môžu vzájomne spoznať obe skupiny pri rôznych situáciách, vznikajú kamarátske vzťahy a obavy z nepochopenia sa strácajú. Pre obe skupiny účastníkov sa pobyt stáva prínosným z hľadiska zmeny postojov.

Na realizáciu finančne prispelo MPSVR SR, ZPMP v SR a účastníci.

OBHAJOBA PRÁV A ZÁUJMOV

Kampaň Nechcem, ale musím!

ZPMP v SR odštartovalo pred deviatimi rokmi kampaň, ktorou sa snaží presvedčiť kompetentné orgány a verejnosť o práve ľudí s mentálnym postihnutím rozhodovať o svojom živote. Kampaň nebola zatiaľ ukončená, nakoľko sa nepodarilo dosiahnuť všetky ciele.

Už viac ako 10 rokov očakávame predloženie návrhu nového znenia Občianskeho zákonníka, v ktorom by mali byť zadefinované nové moderné nástroje ochrany a podpory ľuďom, ktorých schopnosti a možnosti rozhodovania sú oslabené. V Národnom programe rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 bola úloha pripraviť novelu Občianskeho zákonníka, ktorá nebola splnená a úloha sa časovo presunula do ďalšieho obdobia.

Aktivity v oblasti legislatívy

Zástupcovia združenia boli v roku 2021 aktívnymi členmi Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím, Predsedníctva a výkonného výboru Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím, Monitorovacieho výboru IROP, Komisie pri Monitorovacom výbore pre prioritné osi 2, 3 a 4 pre operačný program Ľudské zdroje a viacerých pracovných skupín.

Dôležité témy, ktorými sa zaoberáme mnohé roky sa priebežne opakujú. Je to napr. **opatrovnícka reforma**, kde sa nám zatiaľ nepodarilo dosiahnuť zmenu Občianskeho zákonníka, i keď vyvíja snahy aj Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím.

Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb prebieha len v rámci národného projektu a proces vnímame ako pomalý, narážajúci často na nepochopenie kompetentných inštitúcií. Cieľom je dôstojný život osôb odkázaných na poskytované sociálne služby, život v komunite, nie na periférii, alebo ešte horšie, v segregovanom prostredí mimo miest.

Už sme si zvykli, že je často novelizovaný **zákon o sociálnych službách**, čaká sa na reformu systému, zmeny v **zákone o kompenzáciách**. **Zákon o sociálnej ekonomike a sociálnom podnikaní**, ktorý priniesol nové príležitosti narazil v aplikačnej praxi na viaceré prekážky, ktoré sa priebežne riešia a analyzujú. Novinkou bola

koncom roka príprava návrhu **zákona o inšpekcii v sociálnych veciach**, zákon bol v parlamente začiatkom roka 2022 schválený.

Významnou témou je **inkluzívne vzdelávanie**, kde máme ako Slovenská republika veľa práce pred sebou, je to veľká výzva vyžadujúca si reformné kroky.

Zapájali sme sa do pripomienkovania návrhov zákonov a iných materiálov, kde sme spolupracovali s Národnou radou občanov so zdravotným postihnutím v SR. Nie vždy sa nám podarilo presadiť návrhy, ktoré sú podľa nášho názoru dôležité. Prínosom sú aj malé zmeny, ktoré pomáhajú zlepšiť život a postavenie ľudí s mentálnym postihnutím.

Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím považujeme stále za dôležitý nástroj k presadzovaniu pozitívnych zmien aj pre ľudí s mentálnym postihnutím.

Pripomienkovali sme viaceré návrhy zákonov a strategických materiálov, z nich vyberáme niektoré:

- Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov. Pripomienkovali sme napr. povinné financovanie prevádzkových nákladov neverejným poskytovateľom sociálnych služieb samosprávou. Navrhli sme rozšírenie poskytovania sociálnych služieb v integračnom centre o osoby so zdravotným postihnutím, návrh bol schválený.
- Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Navrhovali sme poskytovanie peňažného príspevku na kúpu osobného auta aj pre prijímateľov sociálnej služby v rehabilitačnom stredisku, odkázaných na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Návrh nebol akceptovaný.

- Zákon ktorým sa mení a doplňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a doplňajú niektoré zákony.
- Návrh zákona, ktorým sa mení a doplňa zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a doplňajú niektoré zákony. Navrhovali sme, aby politické strany vydávali volebné a propagačné materiály aj v ľahko čitateľnom štýle. Zákon ešte neprešiel schvaľovacím procesom.
- Návrh zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, boli sme zapojení do tvorby zákona, niektoré z pripomienok boli akceptované, niektoré nie. Zákon umožní kontrolu dodržiavania kvality sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia v zariadeniach aj rodinách.

Zúčastnili sme sa práce v pracovnej skupine, ktorá pripravovala návrh aktualizácie Národnej stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti, stratégia bola Vládou SR schválená.

Boli sme prizvaní do pracovnej skupiny pripravujúcej aktuálny Návrh Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030, materiál nebol v schvaľovacom procese.

Pripomienkovali sme dokument „dotazník WHODAS“, o ktorom sa uvažovalo, že bude slúžiť pri reforme posudkového systému osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, táto téma je naďalej otvorená.

Stratégia dlhodobej starostlivosti, navrhovali sme nezaraďiť do osobného rozpočtu príspevkov na osobnú asistenciu, ale ponechať ho ako samostatnú kompenzáciu.

SEBAOBHAJOVANIE

Podpora sebaobhajovania má svoje pevné a dôležité miesto v činnosti ZPMP v SR. Sebaobhajovanie pomáha ľuďom s mentálnym postihnutím zvyšovať ich samostatnosť a nezávislosť, lepšie spoznať seba, lepšie chápať svoje postavenie v spoločnosti. Sebaobhajovanie podporuje aj rozvoj komunikačných zručností. Vďaka finančnej podpore Ministerstva spravodlivosti sme mohli od mája do decembra pokračovať v projekte:

Sebaobhajovanie – šanca pre ľudí s mentálnym postihnutím V.

Cieľom dlhodobého projektu je posilniť integráciu a schopnosti presadzovať svoje práva ľuďmi s mentálnym postihnutím a posilniť spoluprácu na rôznych úrovniach. Za účelom naplnenia cieľov sme uskutočnili niekoľko typov aktivít:

1. Prvou časťou bola **interaktívna práca s dospelými ľuďmi s mentálnym postihnutím** na centrále ZPMP v SR od mája do decembra 2021.

Okrem prípravy programu jej predchádzala aktualizácia databázy, publicita a zostavenie skupín sebaobhajcov. Po zverejnení informácií sa prihlásilo 20 sebaobhajcov, ktorí boli rozdelení do dvoch skupín. Keďže záujem o stretnutia prejavili aj sebaobhajcovia z rôznych regiónov Slovenska, zostavili sme novú on line skupinu.

Aj v roku 2021 bola účasť na jednotlivých stretnutiach priamo ovplyvnená platnými opatreniami a situáciou, ako sa vyvíjala pandémia. Skupiny sa stretávali na týždennej báze. Okrem prípravy programu celoslovenského stretnutia sebaobhajcov sa venovali nasledujúcim **ľudskoprávnym témam**: právo na prácu; právo na súkromie; sloboda prejavu a presvedčenia; právo na zrozumiteľné a dostupné informácie; právo na vzdelanie; zdravie (práva pacienta); právo na bývanie; rodina, rodinné vzťahy, manželstvo, rodičovstvo; účasť na kultúrnom, spoločenskom a športovom živote.

Prezenčné skupiny absolvovali počas realizácie projektu spolu 58 stretnutí a online skupina absolvovala 19 stretnutí. Stretnutia viedli asistenti so skúsenosťami v práci s ľuďmi s mentálnym postihnutím.

2. V dňoch 25. až 30. 7. 2021 sme zrealizovali **Letný workshop sebaobhajcov a dospelých ľudí smentálnym postihnutím.**

Workshopu sa zúčastnilo celkovo 30 osôb z celého Slovenska.

Nosnou témou workshopu bolo právo na bývanie. Na príprave obsahu podujatia sa podieľali sebaobhajcovia z prezenčných skupín. Keďže skupiny tvoria sebaobhajcovia žijúci v rôznych podmienkach a v rôznych typoch bývania, využili sme túto rôznorodosť. Svoje skúsenosti s bývaním prezentovali sebaobhajcovia žijúci v spoločnej domácnosti s rodinou, sebaobhajcovia žijúci v zariadení podporovaného bývania, sebaobhajcovia žijúci v pobytových zariadeniach sociálnych služieb, ale aj takí, ktorí žijú v nájomných bytoch a tí, ktorí žijú vo vlastnom byte/dome. Účastníci tak mali možnosť počuť autentické skúsenosti s jednotlivými typmi bývania, mohli spoznať výhody a nevýhody jednotlivých typov bývania, čo im pomôže pri uvažovaní o tom, aká forma bývania je pre nich najvhodnejšia.

27

SEBAOBHAJOVATE

Podstatnú časť programu tvorili aj návštevy a diskusie so zástupcami verejnej správy. Na stretnutiach so starostom Mestskej časti Rača, viceprimátorkou Bratislavy a riaditeľkou odboru sociálnych vecí na Úrade BSK diskutovali o možnostiach podpory bývania pre ľudí s mentálnym postihnutím týmito úradmi. Stretnutia s tými, ktorí skutočne ovplyvňujú politiku bývania sú silným momentom, keďže sebaobhajcovia majú možnosť zažiť, že niekto sa reálne zaujíma o ich problémy a chce ich riešiť. Workshop sa uskutočnil v Bratislave a o jeho prípravu a vedenie sa postaral okrem sebaobhajcov aj celý projektový tím.

3. Tvorba krátkych edukačných filmov na tému ľudských práv

Vzhľadom na to, že stále je veľký nedostatok informačných materiálov o ľudských právach zrozumiteľných aj pre ľudí s mentálnym postihnutím, rozhodli sme sa v rámci projektu natočiť krátke edukačné videá na tému ľudských práv. Rozhodli sme sa využiť atraktívny formát animovaného videa, ktorý okrem verbálneho obsahu prinesie aj jeho vizualizovanú podobu. Spojenie obrazu a slov je pre ľudí s mentálnym postihnutím mimoriadne vhodné. Obsah a tempo videí sú prispôbené možnostiam ľudí s mentálnym postihnutím. Dve videá sú venované odborníkom, ktorí by chceli založiť a viesť skupinu sebaobhajcov. Ide o praktický návod, ako tak urobiť. Videá budú slúžiť ako praktická pomôcka pri práci s ľuďmi s mentálnym postihnutím.

28

4. Tlač publikácie **Sebaobhajovanie – od myšlienky k činom**

Vďaka realizácii projektu sa nám podarilo urobiť druhé vydanie publikácie, ktorú sme prvýkrát vydali s podporou MS SR už v roku 2017. Keďže sme evidovali požiadavky ďalších záujemcov, **v rámci projektu sme vydali ďalších 300 ks publikácie.**

Ide o publikáciu, ktorá je určená pre odborníkov pracujúcich s ľuďmi s mentálnym postihnutím a je zameraná na ľudské práva. Publikácia je manuálom pre odborníkov na to, ako založiť skupinu sebaobhajcov, ako ju viesť, aké metódy a nástroje používať pri jej vedení, ako ju motivovať a koordinovať. Okrem teoretickej časti venovanej založeniu a vedeniu skupín sebaobhajcov

SEBA

sú súčasťou publikácie aj vzdelávacie materiály na tému ľudských práv. Vzdelávacie materiály obsahujú jednak obsahovú prípravu pre lídrov sebaobhajcov s popisáním metodiky a potrebných pomôcok a jednak aj pracovné listy pre sebaobhajcov. Publikácia je uceleným vzdelávacím materiálom zameraným na dospelých ľudí s mentálnym postihnutím a tému ľudské práva.

5. Workshop sebaobhajcov na tému: Korona a s tým súvisiace opatrenia a práca s online komunikačnými platformami

Ide o aktivitu, ktorá nebola v projekte pôvodne plánovaná. Potreba jej realizácie vyplynula počas pravidelných stretnutí sebaobhajcov. Téma korony rezonovala prakticky na každom stretnutí. Keďže sme sa na stretnutiach chceli venovať iným témam, rozhodli sme sa uskutočniť trojdňový workshop, ktorý sa venoval výhradne téme korony. Účastníci sa dozvedeli nielen o aktuálnych opatreniach, ale aj o ich význame a o tom, kde a ako hľadať informácie o aktuálne platných opatreniach. Mali možnosť zdieľať osobné skúsenosti súvisiace s koronakrízou, rozprávali o tom, ako zmenila ich život, hovorili o svojich názoroch na očkovanie.

Súčasťou workshopu bolo aj predstavenie najznámejších online komunikačných platforiem a nácvik práce s nimi. Viacerí sebaobhajci totiž nemali skúsenosť s týmito platformami a najmä počas prvej vplny to vnímali ako veľký hendikep. Preto sme sa rozhodli zaradiť do workshopu aj tento obsah. Workshopu sa zúčastnilo 17 sebaobhajcov pracujúcich v prezenčných skupinách. Workshop sa uskutočnil v dňoch 10. – 12. 11. 2021 v Bratislave.

I v nasledujúcom období chceme naďalej organizovať nielen pravidelné stretnutia sebaobhajcov, ale aj workshopy zamerané na konkrétne témy. Okrem toho chceme naďalej šíriť myšlienky sebaobhajovania smerom k ľuďom, ktorí majú ochotu vytvoriť a podporovať skupiny sebaobhajcov.

Realizované s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Za obsah tohto dokumentu výlučne zodpovedá Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike.

Hlavným cieľom vydávania časopisu Informácie, ktorý vychádza od roku 1993, je sprostredkovať odborníkom i širokej verejnosti bohaté spektrum informácií zo sveta ľudí s mentálnym postihnutím, pozitívne ovplyvniť verejnosť, rúcať jej predsudky voči ľuďom s mentálnym postihnutím. Zároveň mapovať trendy a sumarizovať aktuálne informácie zo sociálnej oblasti. Dôležité je podporiť rodiny s členom s mentálnym postihnutím zvyšovaním ich informovanosti.

V roku 2021 sme vydali tri dvojčísla. **Témou dvojčísła 1-2/2021 bolo bývanie.** Ľudia s mentálnym postihnutím majú svoje sny a predstavy o bývaní. Aké sú ich možnosti? Reportáže zo zariadení ukázali rôzne formy a prístupy. Nezisková organizácia Vstúpte otvorila prvé zariadenie bývania v roku 2011, popisujú, ako služba prebieha a čo ponúkajú. Aké je to, bývať samostatne opisujú zamestnanci a klienti zariadenia Gerulata v Rusovciach. DSS Slatinka ako prvý na Slovensku začal poskytovať terénnu sociálnu službu Podpora samostatného bývania. Okrem toho prevádzkujú aj zariadenie podporovaného bývania. Na ceste k samostatnosti idú klienti Zariadenia podporovaného bývania v Čani pri Domko DSS. Odporúčajú vydať sa touto cestou aj iným. Ďalším zariadením podporovaného bývania je Méta v Lipovci. Okrem opisu činnosti prispeli i anketou na priblíženie života v ZPB. S bývaním úzko súvisia aj služby osobnej asistencie, reportáž priniesla pohľad asistenta.

V čase pandémie sa veľa tradičných aktivít nekonalo. Jednou z výnimiek bola akcia Deň krivých zrkadiel v Dolnom Kubíne. V rubrike 10 otázok sme predstavili pani riaditeľku Odboru sociálnych vecí Bratislavského samosprávneho kraja, PhDr. Šikovou. Časopis sme uzatvorili témou Koronavírus – celoslovenská anketa o dopadoch pandémie na život rodín a združení.

Témou dvojčísła 3-4/2021 bola sociálna rehabilitácia, ktorá je dôležitým nástrojom na prekonávanie následkov zdravotného postihnutia. Svoju činnosť prezentovali rehabilitačné strediská Bivio, ktoré je zamerané na rozvoj pracovných činností a samostatnosti a cieľom je posunúť klientov na trh práce. Ďalším je Impulz ZPMP v Petržalke, ktoré je zamerané na rozvoj samostatnosti, výrazným spôsobom sa venujú výtvarným aktivitám. Rehabilitačné stredisko ROSA poskytuje ambulantly služby ako verejný poskytovateľ služieb, zriadený BSK. Rehabilitačné stredisko je jednou zo sociálnych služieb, ktoré poskytujú osobám s mentálnym postihnutím. Nezisková organizácia Vstúpte sa okrem bývania venuje aj poskytovaniu sociálnych služieb v Rehabilitačnom stredisku. Poskytujú ich v Malackách. Tému uzatvára DSS Hrabiny Nová Baňa, ktoré prevádzkuje rehabilitačné stredisko ambulantly formou.

Dôležitou témou, ktorej sa venujú zástupcovia ZPMP v SR je ošetrovanie pacientov v celkovej anestézii. V článku popisujú históriu témy a požiadavky vznesené n MZ SR. V rubrike Sociálne poradenstvo sa venujeme postupom osamostatnenia dospelého človeka s mentálnym postihnutím. V rámci rubriky Terapie prezentujeme špeciálne vyvinutú liečbu detí s DMO a autizmom, ktorú praktizuje Dr. Vitalii Vel vo Varšave.

10 otázok pre... predstavili sme PhDr. Janu Matulovú, obeť vedúcu oddelenia sociálnej pomoci BSK. V rámci rubriky Sebaobhajovanie informujeme o stretnutí sebaobhajcov v Uherskom Hradišti. Šesť rokov komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím, to je priestor na bilanciu činnosti na konci volebného obdobia. Činnosť a jej výsledky prezentuje JUDr. Zuzana Stavrovská.

Témou dvojčísła 5-6/2021 bola Osobná asistencia a opatrovanie. Ako postupovať, ak chceme požiadať o príspevok na opatrovanie a na osobnú asistenciu. Zo života a praxe rodín sme priniesli niekoľko reportáží, o svoje skúsenosti sa s nami podelili viaceré rodiny. Článok o dôležitosti a význame osobnej asistencie spracovala (dnes už nebohá) Mgr. Duračinská. Dôležitým článkom je opis činnosti Agentúry osobnej asistencie, ktorá pôsobí v Bratislave a Žiline. 10 otázok pre... predstavil Ing. Roberta Leza, ktorý pôsobil dlhé roky ako predseda spoločnosti Downovho syndrómu na Slovensku.

V rubrike Terapie sa venujeme snoezelenu – multisenzorickému zmyslovému prostrediu. Nasleduje pokračovanie správy komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím JUDr. Zuzany Stavrovskej. V závere časopisu srdečne gratulujeme PhDr. Soni Holúbkovej, ktorá získala prestížne ocenenie Biela vrana. BIVIO získalo prestížne ocenenie Félix v kategórii Verejné dobro, ktorú udeľujú SLSP a INDEX Sme. Smutná správa – opustil nás Miroslav Cipár, všestranný umelec, ktorý o. i. spolupracoval aj so ZPMP v SR.

Vydávaním časopisu sme prispeli k zlepšeniu informovanosti a veríme, že sme prispeli k pozitívnemu postojú k ľuďom s mentálnym postihnutím. Redakčnú radu a redakčný tím tvorili: *PhDr. Iveta Mišová, Mgr. Marián Horanič, Mgr. Zuzana Kolláriková, Mgr. Mária Baláž Gyuranová, Mgr. Magda Papánková, Elena Kopalová, Mgr. Ľubica Vyberalová, Mgr. Martina Jarolíňová.*

Projekt bol spolufinancovaný MPSVR SR a ZPMP v SR.

TO SME MY

je časopisom (pre) ľudí s mentálnym postihnutím a ich priateľov. Jeho výnimočnosť spočíva v tom, že je písaný jednoduchým, ľahko čitateľným a zrozumiteľným štýlom. Ľudia s mentálnym postihnutím v ňom majú možnosť prezentovať svoju vlastnú tvorbu, názory a pohľad na okolitý svet. V roku 2021 sme vydali dve dvojčísła.

Témy: Kamarátske vzťahy, kto je najlepší kamarát, čo o tomto vzťahu by povedali písali sebaobhajcovia.

Téma Očkovanie: v rámci nej sme robili osvetu v súvislosti s pandemiou koronavírusu. Informovali sme o tom, čo to je Covid-19, prečo sa očkovať, ako to funguje, čo by mal človek urobiť, ak sa chce zaočkovať.

Reportáže: Náš super denný tábor v Piešťanoch, Sústreďenie vo Vršatskom podhradí; Novinky z Allis a Aliis Pu, Halloweensky týždeň v Praktickej škole na Švabinského ul. v Bratislave, Majstrovstvá sveta v integrovanom tanci organizované TK Danube.

Ďalšie rubriky:

Letný špeciál sa venoval letnému workshopu sebaobhajcov, zimný špeciál prežívaniu vianočných sviatkov.

Ja sebaobhajca bola rubrika, kde sa spoznávajú noví seba-obhajcovia. Tvorím, tvoříš, tvoríme, obľúbená časť, učili sme techniku maľovania kamienkov a Vianočné potpourri.

Eko-bio-zdravo, v rubrike sme sa zaoberali zberom bioodpadu, triedeniu kuchynského odpadu a ponúkli sme recept na ovocný nápoj, zaoberali sme sa Eko Vianocami.

Zaujímavosti: vzorom pre sebaobhajcov môže byť Chelsea Werner, USA, s Downovým syndrómom, ktorá je americkou gymnastkou.

Naša tvorba: zviditeľnili sme výtvarné práce žiakov Spojenej školy v Piešťanoch.

Tvorím, tvoříš, tvoríme: Próza: O chlapcovi Adriánovi, autorka Petra Vršanská.

Eko-bio-zdravo: Eko Vianoce a vianočný punč ponúkla Martina Jarolínová.

Zaujímavosti: Povedz mi, čo čítaš, Vanesa Mišinová, Linda Zahurančíková, Martina Bittnerová, Vzorom pre sebaobhajcov je príbeh Megan McCormick s Downovým syndrómom z USA, ktorá vyštudovala za pomocnú učiteľku.

Redakčný tím: Mgr. Zuzana Kolláriková, PhDr. Iveta Mišová, Mgr. Martina Jarolínová, Mgr. Mária Baláž Gyuranová, Mgr. Marián Horanič, Richard Drahovský a sebaobhajcovia.

Projekt bol spolufinancovaný Ministerstvom kultúry SR a ZPMP v SR.

KULTÚRNE AKTIVITY A RÚCANIE PREDISUDKOV

Deň krivých zrkadiel

Cieľom Dňa krivých zrkadiel (ďalej len DKZ) je prezentovať kultúru ľudí s mentálnym postihnutím, predstaviť širokej verejnosti čo všetko dokážu, ak dostanú príležitosti. Akciu sa snažíme odbúrať predsudky a pozitívne ovplyvňovať postoje verejnosti voči ľuďom s mentálnym postihnutím. Zároveň ponúkame obyvateľom a návštevníkom miest príjemné kultúrne podujatie s výnimočnou atmosférou.

Deň krivých zrkadiel v roku 2021 bol trochu iný, než doposiaľ. Jednak vzhľadom na neskorú výzvu na podávanie projektov sme boli nútení posunúť dátum realizácie a DKZ sa konal 31. augusta, jednak vzhľadom na pandémiu a opatrenia sme akciu realizovali v nižšom počte ľudí v záhrade Centra BIVIO. Ďalšou novinkou bola Výstava fotografií pod názvom **Deň krivých zrkadiel, 15 rokov... radosti, lásky, porozumenia...** Prostredníctvom fotografií renomovaného fotografa **Borisa Németha** priblížila výstava svet ľudí s mentálnym postihnutím. Mapovala 15 ročníkov akcie Deň krivých zrkadiel. Konala sa na Vajanského nábřeží v Bratislave, priestor nám poskytla MČ Bratislava Staré mesto. Otvorili sme ju 27. 8. 2021, prezentovali verejne 28. 8. 2021 na podujatí Festival zo srdca, festival, kde spolu znamená viac, organizovaný MČ BA Staré mesto. Výstava trvala do 14. 9. 2021

Počas DKZ V záhrade Centra BIVIO dostali priestor predstaviť sa so svojim talentom mnohí ľudia s mentálnym postihnutím. Širokej verejnosti sa predstavili aj výrobcovia rôznych dekoratívnych a darčkových predmetov, ktorí ponúkali výsledky svojej práce na predaj v stánkoch. Deň krivých zrkadiel priniesol, tak, ako každoročne, okrem kultúrneho zážitku a bohatej palety sprievodných akcií aj príležitosť pre širokú verejnosť stretnúť sa s ľuďmi s mentálnym postihnutím.

Piknik tvorivosti a zábavy znamenal pestrú paletu aktivít, ako napr. maľovanie tašiek a predaj výrobkov klientov s mentálnym postihnutím – DSS Prima, výroba a maľovanie svietnikov, herná aktivita „drevené Človeče“ DSS Sibírka, Simulovaný Klub pre mladých: spoločenské hry, playstation, Stolový futbal – Mládež ulice, Tvorivé dielne pre deti, výroba predmetov z kreatívneho materiálu, Rodinné centrum Ráčik, stánok pre rodičov a deti s hmatovým pexesom, skúškou okuliarov, simulujúcich zrakovú vadu, ponuka funkčného vyšetrenia zraku pre deti – Raná starostlivosť, Herné aktivity na rozvoj motoriky, maľovanie – OZ Krasňanko, Tvorivá sviečkárska dielňa a predaj sviečok chránenej dielne Impulz ZPMP v Petržalke. Súčasťou aktivít bola malý darček pre všetkých, ktorí absovovali aspoň štyri aktivity. O hudobnú produkciu sa postaral pán M. Mišo a hladné žalúdky potešil Grilovačkou pre všetkých M. Mellard so svojím tímom.

Seminár spoločenského tanca a integrovaných párov

Aj napriek prebiehajúcej koronakríze sme sa rozhodli projekt uskutočniť. Dlhodobo je zameraný na zlepšenie kvality života ľudí s mentálnym postihnutím – na rozvoj možností trávenia voľného času prostredníctvom zmysluplných aktivít. Obsahom projektu bolo realizovať kurz spoločenských tancov v integrovaných tanečných pároch. Účast pre záujemcov sme ponúkli prostredníctvom špeciálnych a praktických škôl, odborných učilíšť, ZSS, cez databázu združení, MVO a webovej stránky www.zpmpvsr.sk. Projektu sa celkovo zúčastnilo 30 tanečníkov. Z toho 15 bolo s mentálnym postihnutím, 5 bolo tanečníkov na invalidnom vozíku a 10 bolo tanečníkov bez postihnutia.

Program bol obsahovo určený dvom kategóriám účastníkov: začiatočníci a pokročilí tanečníci. Pre obe skupiny boli pripravené a prispôsobené rozdielne obsahy. Pre začiatočníkov to boli základné kroky a figúry k najbežnejším spoločenským tancom, správne držanie tela a základy rytmiky.

Pre pokročilých účastníkov boli určené lekcie zamerané na pokročilé figúry a komplikovanejšie zostavy. Pokročilí účastníci sa venovali príprave zostáv určených aj na súťaže. Okrem bežných lekcií tanca sa pokročilí tanečníci zúčastnili aj súťaže v integrovanom tanci Kopaničarsky pohár 2021, dňa 2. 10. 2021 v Poriadí a Majstrovstiev sveta v integrovanom tanci, ktoré sa konali v dňoch 13 – 14. 11. 2021 v Bratislave.

Účastníci s mentálnym postihnutím sa nielen naučili tancovať spoločenské tance, ale mali možnosť prežiť pocit plnohodnotného partnerstva s človekom bez postihnutia. Všetky páry v rámci seminára totiž tvoria vždy jeden človek s postihnutím a jeden človek bez postihnutia. Vďaka osobnej skúsenosti s komunikáciou s ľuďmi s mentálnym postihnutím naopak, účastníci seminára bez zdravotného postihnutia získali neoceniteľnú skúsenosť pre vnímanie a prijímanie špecifickej skupiny ľudí. V roku 2021 sme cieľové skupiny rozšírili aj o skupinu tanečníkov na invalidnom vozíku. Tanečníkom s mentálnym postihnutím sme umožnili vyskúšať si tanec aj s tanečníkom na invalidnom vozíku, a tak im poskytnúť možnosť na interakciu a spoznanie tejto cieľovej skupiny. Zároveň sme umožnili aj ľuďom na invalidnom vozíku bližší kontakt s ľuďmi s mentálnym postihnutím.

Projekt je z pohľadu ZPMP v SR mimoriadne dôležitý. Jeho realizácia je totiž príspevom k vyrovnávaniu šancí a možností ľudí s mentálnym postihnutím žiť plnohodnotný život. Nehovoriac o tom, že dlhoročná realizácia tohto projektu nás presvedča o tom, že medzi tanečníkmi s mentálnym postihnutím aj bez postihnutia môžu vzniknúť dlhodobé väzby a priateľstvá. O atraktivite projektu svedčí aj fakt, že o účasť na seminári majú záujem aj ľudia mimo Bratislavy. To potvrdzuje naše vedomosti o obmedzených možnostiach ľudí s mentálnym postihnutím tráviť voľný čas zmysluplne a zaujímavo.

Projekt nemá význam iba pre samotných ľudí s mentálnym postihnutím, ale pomáha formovať postoje aj u ich tanečných partnerov bez postihnutia. Vďaka osobnej skúsenosti sú nútení prehodnocovať svoje postoje k tejto skupine, čo môže mať zásadný význam aj z dlhodobého hľadiska. Sme presvedčení, že projekt má silný antidiskriminačný odkaz a prispieva k celkovej zmene pohľadu spoločnosti na ľudí s mentálnym postihnutím.

Projekt finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

Spolupráca s Inclusion Europe, ECCL a Inclusion International

Jednou z dôležitých aktivít Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR je vytvárať, udržiavať a rozvíjať kontakty so zahraničnými partnermi. Takáto spolupráca je výrazným prínosom pre našu prácu a umožňuje nám výmenu praktických a teoretických skúseností na celoslovenskej, ale aj regionálnej a miestnej úrovni. Strategicky významnými partnermi sú v tomto prípade organizácie Inclusion Europe a Inclusion International. ZPMP v SR je členom Inclusion International od roku 1994 a členstvo v Inclusion Europe sa datuje od roku 2003. V rámci Inclusion Europe pracuje aj European Coalition for Community Living – Európska koalícia pre komunitný život, ktorej sme tiež členom.

Inclusion Europe (IE) je európska asociácia spoločností ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín, ktorá vedie kampaň za práva a záujmy ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín v celej Európe, koordinuje aktivity v mnohých európskych krajinách, reaguje na európske politické návrhy, poskytuje informácie o potrebách ľudí s mentálnym postihnutím a radí Európskej komisii a členom Európskeho parlamentu v otázkach zdravotného postihnutia. Vo svojej činnosti sa opiera o poznatky a návrhy svojich členských organizácií.

Inclusion International (II) je jednou z najväčších medzinárodných organizácií pracujúcich v prospech ľudí s mentálnym postihnutím. Cez miestne, regionálne, národné i globálne členské organizácie pôsobí v rôznych svetových organizáciách ako sú WHO, UNESCO, ECOSOC, ILO, UNICEF, ktoré presadzujú podporu, integráciu, rovnosť a rovnaké príležitosti pre ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodiny. Podobne, ako Inclusion Europe, aj Inclusion International sa vo svojej činnosti opiera o poznatky a návrhy svojich členských organizácií.

Členstvo v týchto organizáciách nám umožňuje podieľať sa, aktívne vstupovať, ovplyvňovať a usmerňovať celosvetovú a európsku sociálnu politiku v prospech ľudí s mentálnym postihnutím. Otvára nám cesty k získaniu najnovších poznatkov v oblasti starostlivosti, podpory a pomoci občanom s mentálnym postihnutím a ich rodinám, ponúka príležitosti na výmenu skúseností, názorov a príkladov dobrej praxe s inými členskými organizáciami. Pomáha nám získavať aktívnych partnerov na rozvoj projektovej spolupráce.

ukazujeme, aké pokroky sa podarilo dosiahnuť u nás, čo funguje, v čom sa môžu inšpirovať oni od nás. Vďaka členstvu v medzinárodných inštitúciách máme možnosť vytvárať nové zmysluplné projekty a projektové partnerstvá. Tieto interakcie medzi rôznymi organizáciami z celého sveta sú jednoznačným prínosom pre všetkých zúčastnených, ale najmä pre ľudí s mentálnym postihnutím. O zrealizovaných, ako aj plánovaných aktivitách pravidelne informujeme prostredníctvom webstránky www.zmpvsvr.sk, facebook stránky www.facebook.com/zmpvsvr, prostredníctvom časopisov Informácie a To sme my a cez e-mailovú komunikáciu a osobné stretnutia s členmi nášho združenia.

Na členský príspevok v Inclusion Europe a Inclusion International prispelo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

POĎAKOVANIE

Jednotlivci:

Baláž Milan, Baláž Gyuránová Mária, Balogová Andrea, Biela Katarína, Blažej Rastislav, Blažeková Dagmar, Budinská Martina, Bugajová Jana, Brunegrafová Simona, Cangár Miroslav, Cangárová Lucia, Cifrová Ostrihoňová Veronika, Cocherová Andrea, Cséfalvay Agnes, Csöntosová Mária, Čerňanský Andrej, Drotován Michal, Fabian Dušan, Fekete Richard, Fojtová Laura, Fričová Monika, Garaj Jozef, Garajová Jarjabková Patrícia, Gregoreková Lotta, Hajduková Miška, Hlavenková Iveta, Hlivák Dalibor, Hosmajová Katarína, Hrubá Eva, Chmelová Zuzana, Jarolínová Martina, Kolláriková Zuzana, Kopalová Elena, Košarištan František, Krajčovič Ladislav, Kruzslík Edo, Kucháriková Anna, Kuchárik Ján, Langová Jana, Lezo Róbert, Macko Jakub, Mamojka Branislav, Masicová Dana, Mészárosová Monika, Mičunek Andrej, Miklík Tomáš, Mišo Miroslav, Mišo Miroslav Jr., Németh Boris, Neslušánová Katarína, Novák Vlado, Nováková Stefi, Ollé Miroslava, Ondrejčáková Skarlet, Orlovský Ján, Papánková Magda, Plavuchová Antalová Lenka, Števková Eva, Šulovská Monika, Šušková Tatiana, Tomaško Mária, Tomešová Ingrid, Varcholová Zora, Veselý Vladimír, Vinczeová Adela, Vincze Viktor, Vlašičová Jana, Vyberalová Ľubica, Záhorcová Viera, Žitňanská Jana, Žovinec Erik a zamestnanci i klienti BIVIO ZPMP v SR.

Donori, spolupracujúci partneri, inštitúcie a firmy:

Agentúra podporovaného zamestnávania Bratislava, AKM Logistic, s. r. o., Aliancia pre sociálnu ekonomiku na Slovensku, ARTMIE, spol. s r. o., Asociácia včasnej intervencie, Avon Cosmetics, s. r. o., Baliarne obchodu, a. s. Poprad, Baobab, o. z., Bilanc Audit Slovakia, s. r. o., Bratislavský samosprávny kraj, Centrum pre filantropiu, n. o., Centrum včasnej intervencie Bratislava, Dakujeme.sk, Dedoles.sk, dm drogerie markt, Exo Technologies, s. r. o., Faxcopy, a. s., Freshbox, s. r. o., Green Print, s. r. o., Herba Drug, s. r. o., Impulz ZPMP v Petržalke, Inclusion Europe, Inclusion International, Istropolitana Advertising, s. r. o., KON-RAD, spol. s r. o., KL Team, s. r. o., Lidl Slovenská republika, v. o. s., L. K. Permanent, spol. s r. o., Ludia-ludom.sk, Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, Mestská časť Bratislava-Petržalka, Mestská časť Bratislava-Staré Mesto, Mestská časť Bratislava-Rača, Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Nadácie Velux, Nadácia Orange, Nadácia VEOLIA, Nadácia ZSE, Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Organizácia

muskulárných dystrofiíkov v SR, OZ Krasňanko, OZ Mládež ulice, OZ Socioforum, Spojená škola Švabinského Bratislava, Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením, Polygrafické centrum, s. r. o., Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Raná starostlivosť, n. o., Redigovanie, s. r. o., Rodinné centrum Ráčik, ROSA rehabilitačné stredisko Bratislava, Slovenská sporiteľňa, a. s., Spoločnosť Downovho syndrómu, Tanečný klub Danube, Tise – Grupa Banku Credit Cooperatif, Typocon, s. r. o., Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Úrad splnomocnenca pre rozvoj občianskej spoločnosti, VINÁRSTVO MILOŠ MÁTUŠ, Vstúpte, n. o., Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím, Web-support, s. r. o., Yves Rocher Slovakia, s. r. o., všetky členské organizácie ZPMP v SR a ďalší.

Správa o hospodárení – rok 2021

príjmy	nezdaňované	zdaňované	
tržba – hotel		34 925,51	
tržba – práčovňa		2 951,02	
tržba – prenájom konf. miestnosť		9 420,39	
tržba – reštaurácia		140 702,53	
Velux – kurzový rozdiel		0	
MPSVR SR dotácia na členstvo v Inclusion Europe, Inclusion International	2 440,00		
dotácia BSK na poradenstvo a sociálne služby ZPB	37 650,13		
MPSVR SR dotácia na sociálne služby	35 862,05		
MPSVR SR dotácia na časopis	12 280,00		
UPSVaR	203 414,37		
MK SR dotácia na pobyt	7 790,00		
MK SR dotácia na To sme my	10 500,00		
MK SR dotácia na tanečný seminár	9 000,00		
MK SR Deň krivých zrkadiel	10 000,00		
Nadácia VEOLIA	3 000,00		
sebaobhajovanie	27 267,00		
Nadácia ZSE, dotácia záhrada	900,00		
MÚ BA Rača, dotácia záhrada	1 500,00		
sponzorské	10 973,18		
MPSVR SR dotácia na vitamíny	340,00		
tržba – časopis, kurzy, reklama	11 500,00		
príspevok na sociálne služby	2 129,45		
2 %	6 423,91		
členské	1 423,00		
rozpustenie projektov – odpis	70 632,43		
platba za pobyty od klientov	3 213,00		
SPOLU:	468 238,52	187 999,45	656 237,97

výdavky	nezdaňované	zdaňované	
nákup drobného vybavenia		1121,98	
phm		250,29	
tovar reštaurácia a hotel		60 742,84	
tovar práčovňa		326,39	
oprava a údržba		1720,27	
kancelárske potreby, dr. nákup., hygiena	7 237,49	3 442,33	
telekomunikačné výdavky + internet		2 762,46	
strava a občerstvenie workshop sebaobhajovanie	3 000,29		
energie	7 220,04	10 044,33	
poštovné	569,65		
príkazná zmluva	15 980,00		
spracovanie účtovníctva, audit	3 447,57	6 015,43	
ubytovanie pobyty	11 258,04		
prenájom/terminál...		1 000,00	
komunálny odpad		585,45	
právne služby, poradenstvo	150,00		
mzdy a dohody	91 525,07	175 581,32	
odvody SP, ZP	29 858,83	60 788,77	
poplatky revízie		2 095,31	
ostatné služby	12 204,63	8 353,85	
tvorba sf, prís. stravné, prac. ošatenie	1 359,98		
bank.popl., poistenie, ost. poplatky – notár...	4 983,97		
grafika, tlač časopisov, brožúr, letákov	22 665,53		
poplatok daň z nehnuteľností		4 832,25	
cestná daň		365,73	
odpis majetku	52 990,55		
úrok		16 326,99	
daň z úroku	554,65		
úhrada členského IE, II, NROZP v SR	2 530,51		
SPOLU:	267 536,80	356 345,99	623 882,79

V Malackách, 14. 02. 2022

Číslo účtu	Náklady	Číslo účtu	Změny				Regresivní předpoklady účinné období
			Hodnota nastalá	Změna	Společně	Společně	
			1	2	3	4	
01	Spotřeba materiálu	01	7 212,41	4 811,60	12 024,01	3 772,08	
02	Spotřeba energie	02	7 280,54	93 544,33	17 264,57	22 202,19	
04	Průmysl	04	81 869,23	81 869,23	81 869,23	56 378,48	
05	Spotřeba služeb	05	1 720,27	1 720,27	1 720,27	5 001,04	
06	Dotace	06				2,14	
08	Náklady na reprezentaci	08	3 000,29		3 000,29		
09	Dotace na účty	09	60 236,32	20 812,50	37 048,82	61 309,48	
10	Dotace na účty	10	81 528,07	185 581,33	267 109,40	267 253,21	
24	Základní kapitál podléhající zúčtování	24	29 838,83	80 778,77	36 637,62	86 805,28	
25	Základní kapitál podléhající zúčtování	25					
27	Základní kapitál	27	1 877,36		1 877,36	5 031,78	
28	Základní kapitál	28	282,60		282,60		
31	Základní kapitál	31	365,71		365,71	357,86	
32	Základní kapitál	32	4 832,25		4 832,25	4 832,25	
33	Základní kapitál	33	663,71		663,71	567,42	
34	Základní kapitál	34	1,90		1,90		
35	Základní kapitál	35	20,60		20,60		
36	Základní kapitál	36					
37	Základní kapitál	37	16 526,96		16 526,96	7 267,35	
38	Základní kapitál	38					
39	Základní kapitál	39					
40	Základní kapitál	40					
41	Základní kapitál	41					
42	Základní kapitál	42					
43	Základní kapitál	43					
44	Základní kapitál	44					
45	Základní kapitál	45					
46	Základní kapitál	46					
47	Základní kapitál	47					
48	Základní kapitál	48					
49	Základní kapitál	49					
50	Základní kapitál	50					
51	Základní kapitál	51					
52	Základní kapitál	52					
53	Základní kapitál	53					
54	Základní kapitál	54					
55	Základní kapitál	55					
56	Základní kapitál	56					
57	Základní kapitál	57					
58	Základní kapitál	58					
59	Základní kapitál	59					
60	Základní kapitál	60					
61	Základní kapitál	61					
62	Základní kapitál	62					
63	Základní kapitál	63					
64	Základní kapitál	64					
65	Základní kapitál	65					
66	Základní kapitál	66					
67	Základní kapitál	67					
68	Základní kapitál	68					
69	Základní kapitál	69					
70	Základní kapitál	70					
71	Základní kapitál	71					
72	Základní kapitál	72					
73	Základní kapitál	73					
74	Základní kapitál	74					
75	Základní kapitál	75					
76	Základní kapitál	76					
77	Základní kapitál	77					
78	Základní kapitál	78					
79	Základní kapitál	79					
80	Základní kapitál	80					
81	Základní kapitál	81					
82	Základní kapitál	82					
83	Základní kapitál	83					
84	Základní kapitál	84					
85	Základní kapitál	85					
86	Základní kapitál	86					
87	Základní kapitál	87					
88	Základní kapitál	88					
89	Základní kapitál	89					
90	Základní kapitál	90					
91	Základní kapitál	91					
92	Základní kapitál	92					
93	Základní kapitál	93					
94	Základní kapitál	94					
95	Základní kapitál	95					
96	Základní kapitál	96					
97	Základní kapitál	97					
98	Základní kapitál	98					
99	Základní kapitál	99					
100	Základní kapitál	100					
101	Základní kapitál	101					
102	Základní kapitál	102					
103	Základní kapitál	103					
104	Základní kapitál	104					
105	Základní kapitál	105					
106	Základní kapitál	106					
107	Základní kapitál	107					
108	Základní kapitál	108					
109	Základní kapitál	109					
110	Základní kapitál	110					
111	Základní kapitál	111					
112	Základní kapitál	112					
113	Základní kapitál	113					
114	Základní kapitál	114					
115	Základní kapitál	115					
116	Základní kapitál	116					
117	Základní kapitál	117					
118	Základní kapitál	118					
119	Základní kapitál	119					
120	Základní kapitál	120					
121	Základní kapitál	121					
122	Základní kapitál	122					
123	Základní kapitál	123					
124	Základní kapitál	124					
125	Základní kapitál	125					
126	Základní kapitál	126					
127	Základní kapitál	127					
128	Základní kapitál	128					
129	Základní kapitál	129					
130	Základní kapitál	130					
131	Základní kapitál	131					
132	Základní kapitál	132					
133	Základní kapitál	133					
134	Základní kapitál	134					
135	Základní kapitál	135					
136	Základní kapitál	136					
137	Základní kapitál	137					
138	Základní kapitál	138					
139	Základní kapitál	139					
140	Základní kapitál	140					
141	Základní kapitál	141					
142	Základní kapitál	142					
143	Základní kapitál	143					
144	Základní kapitál	144					
145	Základní kapitál	145					
146	Základní kapitál	146					
147	Základní kapitál	147					
148	Základní kapitál	148					
149	Základní kapitál	149					
150	Základní kapitál	150					
151	Základní kapitál	151					
152	Základní kapitál	152					
153	Základní kapitál	153					
154	Základní kapitál	154					
155	Základní kapitál	155					
156	Základní kapitál	156					
157	Základní kapitál	157					
158	Základní kapitál	158					
159	Základní kapitál	159					
160	Základní kapitál	160					
161	Základní kapitál	161					
162	Základní kapitál	162					
163	Základní kapitál	163					
164	Základní kapitál	164					
165	Základní kapitál	165					
166	Základní kapitál	166					
167	Základní kapitál	167					
168	Základní kapitál	168					
169	Základní kapitál	169					
170	Základní kapitál	170					
171	Základní kapitál	171					
172	Základní kapitál	172					
173	Základní kapitál	173					
174	Základní kapitál	174					
175	Základní kapitál	175					
176	Základní kapitál	176					
177	Základní kapitál	177					
178	Základní kapitál	178					
179	Základní kapitál	179					
180	Základní kapitál	180					
181	Základní kapitál	181					
182	Základní kapitál	182					
183	Základní kapitál	183					
184	Základní kapitál	184					
185	Základní kapitál	185					
186	Základní kapitál	186					
187	Základní kapitál	187					
188	Základní kapitál	188					
189	Základní kapitál	189					
190	Základní kapitál	190					
191	Základní kapitál	191					
192	Základní kapitál	192					
193	Základní kapitál	193					
194	Základní kapitál	194					
195	Základní kapitál	195					
196	Základní kapitál	196					
197	Základní kapitál	197					
198	Základní kapitál	198					
199	Základní kapitál	199					
200	Základní kapitál	200					
201	Základní kapitál	201					
202	Základní kapitál	202					
203	Základní kapitál	203					
204	Základní kapitál	204					
205	Základní kapitál	205					
206	Základní kapitál	206					
207	Základní kapitál	207					
208	Základní kapitál	208					
209	Základní kapitál	209					
210	Základní kapitál	210				</	

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike

Bratislava

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

o audite
ročnej účtovnej zvierky
k 31. decembru 2021
a
výročnej správy za rok 2021

STANEC
K12 62 BRATISLAVA

Telefón: (0)21430282
0902440284

200 : 21 214 848
010 : 2002302812
010 : 09022302812
09, vlnáka 6, 7114/9

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Pre členov, predkladateľov a ďalších občianskeho združenia ZPMP v SR

1. Správa z auditu účtovnej zvierky

Název

Ukázadlii sme naši účtovní zvierky občianskeho združenia Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike (IČO 09 687 191), Alištorva 151, 831 06 Bratislava („Združenie“), ktoré obsahuje správu k 31. decembru 2021, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných záhad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, prílohou účtovní zvierky poskytuje prístup v rámci okruhu finančnej situácie Združenia k 31. decembru 2021 a výsledku jeho hospodárstva za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audít sme vykonali podľa medzinárodných auditných štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v oddielu „Zodpovednosť audítora na audit účtovnej zvierky“. Oč Združenia sme navštívili podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o bankovníctve vrátane a o zverejnení a dohľadní zábera č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankovníctve a audit“) v súvislosti so zverejnením výsledkov auditu, referovaných pre náš audit účtovnej zvierky a úplnosti sme aj ostatné podnikateľské údaje ustanovení týkajúcich sa entity. Sme presvedčení, že možnosti odhady, ktoré sme získali, poskytnú dôstojný a všadejší základ pre náš názor.

Zodpovednosť manažmentu orgánu a ostatných poverených spravovateľov za účtovné zvierky

Stanulový orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej zvierky tak, aby poskytovala prístup v rámci okruhu podľa zákona o účtovníctve a za tie iné iné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej zvierky, ktoré zodpovedajú významnej nepravdivosti, či už v dôsledku počtu alebo dĺžky.

Pri zostavení účtovnej zvierky je manažment orgánu zodpovedný za zúčtovanie schopnosti Združenia naplniť požiadavky vo svojej činnosti, za opätovné skontrolovanie výkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ktoré by mal v rámci Združenia ziskovcov alebo akonár jej členov, alebo by nemal byť realizácia možnosť mať tak úroveň.

Osoby poverené spravovaním sú zodpovední za dôkladnú prácu manažmentu výkajúcim Združenia.

¹ Podľa sa [www.zpmp.sk](#) za dôkladnú prácu manažmentu výkajúcim Združenia. Táto od svoj zodpovedných za zostavenie (Z) podľa výkajúcich spoločnosti sa sú ich manažment orgánu a manažmentu.

52

53

Výročná správa ZPMP v SR za rok 2021

Zodpovednosť audítora¹ za audit účtovnej závierky

Nábov zodpovednosťou je ziskár primerané usúdenie, či účtovná zväzok alebo celok možno byť významne nepresných, či už v dôsledku pochybní alebo chyby, a vyjadriť správu audítora, vrátane názoru. Primerané usúdenie je usúdenie vyslovené na základe toho, že podľa výskonných podľa medzinárodných auditorských štandardov, aké má byť významné nepresnosti, ak také existujú. Nepresnosti môžu vzniknúť v dôsledku pochybní alebo chyby a za významné sa považujú všetky, ak by sa tieto odovzdané odskúšať, že jednotlivé alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, utvárané na základe tejto účtovnej závierky.

- V rámci auditu súkromného podľa medzinárodných auditorských štandardov, podľa etického auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachováme profesionálny skepticismus. Okrem toho:
- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nepresnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku pochybní alebo chyby, svedčenie a určíme, či máme dostatočné dôkazy na to, aby sme mohli byť spokojní, že účtovná zväzok je pravdivý a že riziká sú primerane odhadnuté. Riziká neodhadnutá významnej nepresnosti v dôsledku pochybní je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože pochybní môže zahŕňať tajný dôboho, falšovanie, úmyselné vynechanie, neprirodzené vyhlásenie alebo obdanie ústnej komunity.
  - Obzretnosť sa s istými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli overiť, či účtovná zväzok je vhodný za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na účtovnú závierku.
  - Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných záloh a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, súvzostnosť interných orgánov.
  - Rôadne zhŕneme o tom, či štatistický orgán vhodne v účtovníctve podľa predpoklad nepretržite pokračovaná v činnosti a na základe získaných auditorských dôkazov zhŕneme o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne ovplyvniť odskúšať. Zariadenia nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dopadne k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na špecifické informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak si tieto informácie nedostatočne modifikovať súli názor. Naše závery vychádzajú z auditorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budeme udeľovať alebo odvolať výsk mňa spoločnosť, že Zariadenie prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
  - Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná zväzok zachytáva adekvátne transakcie a udalosti spoločnosti, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

§ spoločni povinnosti spravovania komunikácie účtami iedno o plnení povinností a transparentnosti auditu a o významných zisteniach auditu, vrátane všetkých významných nedostatkov interných kontrol, ktoré podľa nášho auditu existujú.

¹ Pod pojmom „audítora“ sa rozumie „americký audítora“ alebo „nemecká spoločnosť“ definovaná v § 2, ods. 2 a 3 zákona o transparentnosti auditu.

54

55

11. Správa k ďalším podnikateľským zákonom a iných právnych predpisov

Správa k implementácii, ktoré sa vzťahujú na výrobnú správu

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Naše vyšie uvedené záloh na účtovní zväzku sa nevzťahujú na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s našou účtovnou závierkou je nábov zodpovednosťou obstaranie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom rozsahu s odovzdanou účtovnou zväzkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas nášho účtovnej závierky, alebo sa mohli nájsť byť významne nepresné.

Posúdili sme, či výrobná správa Zariadenia obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

Na základe práce vykonaných počas účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2021 sú v súlade s účtovnou zväzkou za daný rok,
- výrobná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas nášho účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme našli významné nepresnosti vo výročnej správe, ktoré sme odhalili pred dátumom vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

Brešlava, 27. apríla 2022

BILANČ AUDIT SLOVAKIA s.r.o.
Sura Vajurová 6
832 62 Brešlava
OIE: sloba 6, 7216/B
Licencia SKAU 55

Ing. Vladimír Štefko
Zodpovedný audítora
Licencia SKAU 262

¹ V prípade významných nepresností vo výročnej správe uvedie audítora aj charakter každého nábov nepresnosti.

6. Informácia o činnosti revíznej komisie

Revízna komisia ZPMMP v SR v tomto zložení bola zvolená na Valnom zhromaždení ZPMMP v SR dňa 29.09.2017.

V roku 2022 revízna komisia zasadala 23.2.2022 pri vykonaní revízie za rok 2021.

Členovia revíznej komisie boli pravidelne prítomní na zasadnutiach Predsedníctva ZPMMP v SR.

7. Závbery a odporúčania revíznej komisie

Revízna komisia skonštatovala, že ZPMMP v SR pôsobí v súlade so svojimi stanovami a platnou legislatívou SR, preto odporúča najbližšiemu Valnému zhromaždeniu ZPMMP v SR schváliť Správu revíznej komisie k účtovnej uzávierke a hospodáreniu ZPMMP v SR za rok 2021.

Za revíznu komisiu:

Hlaveníková Iveta

Csonkosová Mária

Za ZPMMP v SR:

Milová Iveta, riaditeľka RC ZPMMP v SR

V Bratislave dňa 23.2.2022

 <p>MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY</p>	 <p>MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY</p>	 <p>MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SLOVENSKEJ REPUBLIKY</p>
 <p>Bratislavský samosprávny kraj</p>	 <p>Mestská časť Bratislava - Rača</p>	 <p>Istropolitana Open <i>The Bratislava Open</i></p>
	 <p>NADÁCIA ZSE</p>	 <p>DARUJME.sk</p>
 <p>Nadácia VEOLIA</p>	 <p>dm</p>	 <p>THE VELUX FOUNDATIONS VELUX FUNDING IN SLOVAKIA</p>

ĎAKUJEME SPOLUPRACOVNÍKOM A PARTNEROM NAŠICH PROJEKTOV

vydalo: ZPMP v SR, Alstrova 153, 831 06 Bratislava
IČO: 00683191
tel.: 02/63814968
e-mail: zpmpvsr@zpmpvsr.sk
www.zpmpvsr.sk
www.bivio.sk
grafický dizajn: Zuzana Chmelová
korektúry: Mgr. Martina Jarolínová
tlač: Polygrafické centrum, www.polygrafcentrum.sk